

Η ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΗ ΘΡΑΚΗ ΥΠΟ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΟΕΞΑΡΧΙΚΩΝ ΚΑΤΑΚΤΗΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ Β΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ (1940-1944)

- **Ιστορικά έγγραφα Επιστολών και Εκθέσεων καταγγελτικών διαμαρτυριών της Επιτροπής των εν Αθήναις καταφυγόντων Μακεδόνων και Θρακών, τα οποία υπεβλήθησαν κατά μήνα Σεπτέμβριο του 1941 και εν συνεχεία την 7η Νοεμβρίου και κατά τον Δεκέμβριο του 1941 στους εν Αθήναις Αντιπροσώπους του Γ΄ Ράϊχ και της Ιταλίας και δι' αυτών διατραγωδούνται τα μαρτύρια και πάθη των Ανατοlikομακεδόνων και Δυτικοθρακών Ελλήνων στις Βουλγαροκρατούμενες Ελληνικές Επαρχίες της Ανατολικής Μακεδονίας και Δυτικής Θράκης.**

Η κατά τον Απρίλιο του 1941 κατάρρευση του μετώπου είχε ως τραγικό συνεπακόλουθο την υπό των Γερμανών παραχώρηση των Ελληνικών Επαρχιών της Ανατολικής Μακεδονίας και Δυτικής Θράκης στους Βουλγαροεξαρχικούς συμμάχους τους, οι οποίοι ευθύς εξ αρχής και εκ νέου εφήρμοσαν το θηριώδες ανθελληνικό έργο τους που είχαν αρχικώς, κατά την περίοδο 1913-1919, εφαρμόσει στις πολυμαρτυρικές και πολυπαθείς ελληνικές επαρχίες της Ανατολικής Μακεδονίας και Δυτικής Θράκης.

Συνεπεία των εν λόγω θηριωδιών και φρικωδών πράξεών τους σε βάρος των Ελλήνων της Ανατολικής Μακεδονίας και Δυτικής Θράκης ήταν η αθρόα φυγή στην Αθήνα και σε άλλες περιοχές της Ελλάδος πλείστων όσων Ανατοlikοθρακών και Δυτικοθρακών προκειμένου να σωθούν από την θανατηφόρο μάχαιρα των Βουλγάρων κατακτητών, οι οποίοι μεθοδικώς και συστηματικώς βάσει προδιαγεγραμμένου κρατικού σχεδίου τους επεδίωκαν τον αφελληνισμό και πλήρη εκβουλγαρισμό των ως άνω ελληνικών βορείων επαρχιών, όπως προαιωνίως διακαώς επεθύμουν.

Την ακραία αυτή οργανωμένη ανθελληνική πολιτική - στρατιωτική επιχείρηση και λίκαν μεθοδευμένη τακτική των Βουλγάρων κατακτητών στη Δυτική Θράκη και Ανατολική Μακεδονία κατήγγειλε ο κατ' εκείνη την κρίσιμη ιστορική περίοδο εθνάρχης του δεινώς δοκιμαζομένου Ελληνικού λαού, αοίδιμος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Δαμασκηνός Παπανδρέου, ο οποίος με την από 19ης Αυγούστου 1941 επιστολή διαμαρτυρίας του προς τον Πληρεξούσιο του Γ΄ Ράϊχ στην Ελλάδα, Πρεσβευτή Γκύντερ Άλτενμπουργκ προς τον οποίο διά μέλανος γραφής εξέθετε τα όσα φρικώδη και απάνθρωπα υπέμειναν οι Έλληνες των Βορείων ακριτικών περιοχών της Ελλάδος από τους Βουλγάρους κατακτητές.

Σε συνέχεια της ως άνω επιστολής διαμαρτυρίας του Αρχιεπισκόπου Αθηνών Δαμασκηνού, εστάλη, κατά τον Σεπτέμβριο του 1941, από την εν Αθήναις Επιτροπή Μακεδόνων και Θρακών προς τους εν Ελλάδι Αντιπροσώπους του Γ΄ Ράϊχ και της Ιταλίας, μακροσκελέστατη έγγραφη επιστολή διαμαρτυρίας διά της οποίας κατηγγέλοντο στους κατακτητές οι απάνθρωπες βιαιοπραγίες και ωμότητες των Βουλγάρων συμμάχων τους στην Ανατολική Μακεδονία και την Δυτική Θράκη.

Η Επιτροπή των εν Αθήναις Μακεδόνων και Θρακών στην έγγραφη επιστολή διαμαρτυρίας και καταγγελίας ανέφεραν τα κάτωθι: **«Κατόπιν της από Ιουνίου 1941**

διαμαρτυρίας και εναντίον της κατοχής Ελληνικών επαρχιών υπό της Βουλγαρίας, θα επιχειρήσωμεν να συνοψίσωμεν διά του παρόντος και να καταστήσωμεν συνάμα ακριβέστερον γνωστά τα διάφορα μέτρα, τα οποία έλαβον οι Βούλγαροι από της πρώτης στιγμής της εγκαταστάσεώς των εις την Αν. Μακεδονίαν και Δ. Θράκην, μέτρα τείνοντα αμέσως ή εμμέσως εις την βιαίαν αλλοίωσιν της εθνογραφικής συνθέσεως των Επαρχιών τούτων. Ούτω:

1. Κατήγγησαν όλας τας υπάρχουσας δημοτικάς και κοινοτικάς αρχάς και αντεκατέστησαν αυτάς με νέας, αι οποίαι απετελέσθησαν αποκλειστικώς από Βουλγάρους μεταφερθέντας εκ Βουλγαρίας, ελλείψει εντοπίων προσώπων.

2. Όχι μόνον τα Αστυνομικά καθήκοντα ασκούνται υπό Βουλγάρων, αλλά και τα καθήκοντα της Αγροτικής Ασφαλείας ανετέθησαν εις Βουλγάρους, αν και η υπηρεσία αυτή έχη τοπικόν χαρακτήρα.

3. Η δικαιοσύνη ασκείται αποκλειστικώς υπό των Βουλγάρων δικαστών, των Ελλήνων δικαστών και υπαλλήλων υποχρεωθέντων εις άμεσον εκείθεν αναχώρησιν.

4. Καθιέρωσαν την υποχρεωτικήν χρήσιν της Βουλγαρικής γλώσσης, όχι μόνον ενώπιον των Αρχών, αλλά και εις τας συναλλαγάς, ακόμη και κατά τας ιδιωτικάς συζητήσεις επί απειλή διαφόρων ποινών κατά των αποπειραμένων να χρησιμοποιήσουν την Ελληνικήν γλώσσαν, την οποίαν μόνην εννοεί και ομιλεί το σύνολον του πληθυσμού καθισταμένων ούτω αδυνάτων των συναλλαγών και της κοινωνικής ζωής.

5. Διέταξαν την μετατροπήν εις την Βουλγαρικήν γλώσσαν των ονομασιών όλων των οδών και πλατειών πόλεων και χωρίων.

6. Διέταξαν επίσης τους κατοίκους να μεταβάλλουν τα επώνυμά των εις Βουλγαρικά διά της προσθήκης εις αυτά των καταλήξεων - εφ και - ωφ, καθώς και να επιγράψουν τα καταστήματά των βουλγαριστί.

7. Διέταξαν το κλείσιμο όλων των Ελληνικών Σχολείων Δημοτικής και Μέσης Εκπαιδεύσεως και ηνάγκασαν τους Εκπαιδευτικούς λειτουργούς ν' αναχωρήσουν εκείθεν. Εφεξής μόνον Βουλγαρικά σχολεία θα λειτουργήσουν εις τας δύο αυτάς επαρχίας, των οποίων οι Έλληνες κάτοικοι αποτελούν την παμψηφίαν σχεδόν. Επειδή δε θα ήτο αδύνατον εις τους μαθητάς να παρακολουθήσουν διδασκαλίαν, βουλγαριστί γενομένην, ως αγνοούντας την γλώσσαν έσπευσαν να ιδρύσουν νυκτερινάς σχολάς εκμαθήσεως της βουλγαρικής προς τον σκοπόν της γλωσσικής προπαρασκευής των μαθητών.

8. Απηγόρευσαν την επάνοδον εις τας εστίας των των απολυθέντων εφέδρων των καταγομένων εκ των εν λόγω επαρχιών, οίτινες ευρίσκοντο φυσικά εις την βουλγαροκρατουμένην Ελλάδα, καθώς και των πολιτών των αναχωρησάντων εκείθεν εκ του φόβου του πολέμου και του βομβαρδισμού. Επιτρέπουν αυτήν μόνον εις όσους υποκύπτουν εις τον εκβιασμόν των να υπογράψουν δήλωσιν ότι είναι Βούλγαροι, οπότε τους παρέχονται, εκτός της αδείας επιστροφής, χρηματικόν βοήθημα και τα οδοιπορικά έξοδα.

9. Κατήγγησαν το οικογενειακόν άσυλον, μη σεβόμενοι την οικογενειακήν ασφάλειαν και ησυχίαν, διά της ανά πάσαν ώραν της ημέρας και της νυκτός ενεργείας κατ' οίκον ερευνών υπό το πρόσχημα της ανακαλύψεως δήθεν κεκρυμμένων όπλων και πολεμοφοδίων, εν τη πραγματικότητι όμως με σκοπόν και αποτέλεσμα την διαρπαγήν και

την ληλασίαν, καθώς επίσης την τρομοκράτησιν του πληθυσμού και την δημιουργίαν αφορήτου δι' αυτόν καταστάσεως.

10. Έλαβον νομοθετικήν πρόνοιαν περί αθρόας αποκαταστάσεως εις την Α. Μακεδονίαν και Δ. Θράκην, όπου πάντοτε υφίστατο κρίσις στέγης και κλήρου, Βουλγάρων μεταφερομένων εκ του εσωτερικού της Βουλγαρίας. Ο κλήρος και η στέγη εξευρίσκονται διά του ομαδικού εκτοπισμού των Ελλήνων και της δημεύσεως των περιουσιών των.

11. Διέταξαν την υποχρεωτικήν στρατολογίαν των νέων Ελλήνων των γεννηθέντων τω 1920 και 1921 προς αναγκαστικήν εκτέλεσιν πάσης φύσεως έργων και αγγαρειών. Πολλοί τούτων ηναγκάσθησαν κατόπιν αυτού να καταφύγουν εις την Ελλάδα, διαβάντες τα σύνορα, με κίνδυνον της ζωής των, λαθραίως. Όσοι όμως ενεφανίσθησαν προ των αρμοδίων Βουλγαρικών Αρχών εσφραγίζοντο δι' ειδικής σφραγίδος τιθεμένης επί της γυμνής σαρκός των και χρησιμοποιουμένης προς τούτο ανεξιτήλου μελάνης. Εξ άλλου το σύστημα των αγγαρειών το εφαρμόζουν γενικώς και εις πάσαν περίστασιν, χρησιμοποιουμένων προς τούτο όλων των δυναμένων να εργασθούν προσώπων ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας και επαγγέλματος, αρκεί να είναι Έλληνες.

12. Ήρχισαν συστηματικόν και άγριον διωγμόν της Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας. Επειδή γνωρίζουν την προσήλωσιν του Ελληνικού Λαού εις την θρησκείαν των προγόνων του και τον εθνικόν ρόλον που πάντοτε διεδραμάτισεν η Ελληνική Εκκλησία, επεδίωξαν με κάθε τρόπον να πληγώσουν το θρησκευτικόν αίσθημα του Λαού και να πλήξουν την Ελληνικήν Ορθόδοξον Εκκλησίαν. Και συγκεκριμένως: Επέβαλλον την χρήσιν της Βουλγαρικής γλώσσης κατά τας ιεράς ακολουθίας, καίτοι γνωρίζουν ότι η γλώσσα των είναι ακατανόητος από το σύνολον του πληθυσμού εννοούντος και ομιλούντος μόνον την Ελληνικήν.

Κατέλαβον τους κυριωτέρους Ναούς πόλεων και χωρίων εις τους οποίους τώρα λειτουργούν Βούλγαροι Ιερείς, μεταφερθέντες προς τούτο εκ Βουλγαρίας. Άλλους ναούς εσύλησαν, αποστείλαντες τον διάκοσμον των μετά χαρακτηριστικής σπουδής εις Βουλγαρίαν, ενώ τους υπολοίπους εκλείδωσαν παραλαβόντες μεθ' εαυτών τα κλειδιά. Διήρπασαν επίσης και ελεηλάτησαν τας Μονάς και τας Μητροπόλεις.

Μετέτρεψαν τας επιγραφάς όλων των Εκκλησιών εις την βουλγαρικήν γλώσσαν καθώς και εκείνας των εις αυτάς ευρισκομένων ιερών εικόνων.

Εξηνάγκασαν τους Μητροπολίτας και τους αναπληρωτάς Μητροπολιτών εις εκτοπισμόν, αφού προηγουμένως τους συνέλαβον, τους υπέβαλον εις παντός είδους εξευτελισμόν και τέλος τους ελήστευσαν.

Η αυτή, και εις πλείστας όσας περιπτώσεις χειροτέρα, υπήρξεν η τύχη του κατωτέρου κλήρου. Ένας μεγάλος αριθμός ιερέων, ιδίως εκ των πλέον μορφωμένων συνελήφθησαν, εξυλοκοπήθησαν αγρίως, πλειστάκις μέχρις αιματώσεως, εχλευάσθησαν και τέλος ή εξετοπίσθησαν ή εφυλακίσθησαν. Αλλά και όσοι, ολίγοι εκ τούτων, δεν εξετοπίσθησαν ή δεν εφυλακίσθησαν, ακόμη, παραμένουν άεργοι και υφίστανται παντός είδους στερήσεις, εξευτελισμούς και βασανιστήρια, διότι αρνούνται να συμμορφωθούν προς την αυθάδη αξίωσιν των Βουλγαρικών Αρχών ν' απαρνηθούν το Οικουμενικόν Πατριαρχείον και να προσχωρήσουν εις την εξαρχίαν της βουλγαρικής εκκλησίας. Προτιμούν ούτοι να μείνουν πιστοί εις την γλώσσαν, την θρησκείαν και το έθνος των με

όλους έστω τους καθημερινούς εξευτελισμούς, τας στερήσεις και τα βασανιστήρια που υφίστανται, παρά να φανούν επίορκοι και προδότες, αδιαφορούντες τελείως διά τας αφθόνους υποσχέσεις των Βουλγάρων περί παντός είδους παροχών, αν προσεχώρουν εις την βουλγαρικήν εκκλησίαν.

13. Εδήμευσαν περιουσίας. Το μέτρον τούτο δεν εφήρμοσαν μόνον δι' εκείνους τους κατοίκους οίτινες δεν ευρέθησαν εις Αν. Μακεδονίαν και Δ. Θράκην κατά την είσοδον των Βουλγάρων, αλλά διά πληθύν άλλων κατοίκων, τους οποίους λόγω του ακμαίου εθνικού φρονήματος και της εξεχούσης αυτών θέσεως εθεώρησαν εμπόδιον εις την προσπάθειαν αυτών προς αλλοίωσιν του ελληνικού χαρακτήρος των τμημάτων τούτων της Ελλάδος. Την δήμευσιν των περιουσιών εφήρμοσαν και απροκαλύπτως και υπό την μορφήν βαρυτάτης φορολογίας (1/3 της όλης αξίας κινητής και ακινήτου περιουσίας) και υπό την μορφήν αναγκαστικής απαλλοτριώσεως, λόγω δημοσίας ωφελείας φαρμακείων, κλινικών, μύλων και άλλων βιομηχανικών επιχειρήσεων επί καταβολής αποζημιώσεως εντός οκταετίας.

Αλλ' οι Βούλγαροι είναι εφευρετικώτατοι προκειμένου να ιδιοποιηθούν περιουσίας Ελλήνων, αποκτηθείσας με μεγάλας θυσίας και αντιπροσωπευούσας εργασίαν και μόχθους πολλών γενεών. Υποχρεώνουν δηλαδή του Έλληνας επιχειρηματίας, όσων αι περιουσίαι δεν εδημεύθησαν ή δεν απηλλοτριώθησαν, να δεχθούν άνευ ουδεμίας αποζημιώσεως ως συνεταίρους εξ ημισείας Βουλγάρους, οι οποίοι, αφού κατατοπισθούν εις τα της επιχειρήσεως, εκβιάζουν κατόπιν με διάφορα μέσα τον Έλληνα δημιουργόν και ιδιοκτήτην της επιχειρήσεως ν' αποχωρήση ταύτης.

14. Διέταξαν την απέλασιν όλων των μορφωμένων στοιχείων: Δικηγόρων, Ιατρών, Φαρμακοποιών, Συμβολαιογράφων, Καθηγητών, Διδασκάλων, καθώς και των πλέον σημαινόντων βιομηχάνων και εμπόρων και άλλων οικονομικών παραγόντων. Οι μόνιμοι και έφεδροι αξιωματικοί επέσυραν ιδιαίτέρως την προσοχήν των Βουλγάρων.

Αλλά δεν περιορίσθησαν μόνον εις την απέλασιν των ως άνω προσώπων και των οικογενειών των. Επεξέτειναν αυτήν εις πρόσωπα όλων των τάξεων και όλων των επαγγελμάτων. Εις χιλιάδας ανέρχονται οι εκτοπισθέντες βιοτέχνες, εργάται και αγρόται ακόμη.

Και αι εκτοπίσεις συνεχίζονται με γοργότερον οσημέραι ρυθμόν και προσλαμβάνουν με την πάροδον του χρόνου τρομακτικήν έκτισιν και μορφήν. Διότι δεν πρόκειται πλέον περί απελάσεως ωρισμένων ατόμων ή οικογενειών ή των αντιπροσώπων ωρισμένης τάξεως, αλλά περί βιαίου εκτοπισμού ολοκλήρου του πληθυσμού χωρίων... ή και ολοκλήρων περιοχών ακόμη, ίδια παραμεθορίων.

Είναι φανερόν ότι ο εκτοπισμός του Ελληνικού στοιχείου προσλαμβάνει καθολικόν χαρακτήρα, συνεπεία προειλημμένης αποφάσεως της Βουλγαρικής Κυβερνήσεως και συστηματικώς οργανωμένης δράσεως των οργάνων της. Διεπιστώθη λ.χ. ότι ανώτερος Βούλγαρος αξιωματικός, κατελθών εκ Σόφιας εις Δράμαν εν πολιτική περιβολή και παραστάς εις σύσκεψιν όλων των στρατιωτικών, πολιτικών και δημοτικών αρχών των Νομών Δράμας και Καβάλας, ηξίωσεν από τους παρόντας Δημάρχους και Προέδρους Κοινοτήτων Βουλγάρους όλους, μεταφερθέντας εσχάτως εκ Βουλγαρίας, όπως εκτελεσθή η διαταγή της Βουλγαρικής Κυβερνήσεως περί απελάσεως μέχρι τέλους του τρέχοντος έτους πάντων των εχόντων ελληνικήν εθνικήν συνείδησιν. Συνεπεία τούτου μάλιστα οι

Πρόεδροι των Κοινοτήτων Δοξάτου και Πετρούσης, επικριθέντες δι' oligωρίαν, παρητήθησαν από της θέσεώς των δηλώσαντες ότι αδυνατούν να εκτελέσουν τα διαταχθέντα.

Οι εκτοπιζόμενοι πολλάκις εκβιάζονται να υπογράψουν προ της απελάσεώς των δήλωσιν βουλγαριστί συντεταγμένην ότι α) αναχωρούν οικειοθελώς, β) παραιτούνται του δικαιώματος παλινοστήσεως και γ) χαρίζουν τα υπάρχοντά των εις το Βουλγαρικόν Κράτος.

Οι περισσότεροι ειδοποιούνται όλως αιφνιδιαστικώς και διά νυκτός ακόμη ότι θα απελαθούν, τους αφήνεται δι' ελάχιστον χρονικόν διάστημα διά να παραλάβουν μεθ' εαυτών τα πλέον χρειώδη. Μεταφέρονται έπειτα εις το κρατητήριον, υφίστανται έρευναν κατ' οίκον και σωματικήν ακόμη, απογυμνούνται από χρήματα, τιμαφή, έπιπλα, ιματισμόν κλπ. Και συνοδεία ενόπλων χωροφυλάκων οδηγούνται προς τα σύνορα.

Πλείστοι όμως εκ των εκτοπισθέντων εγκλεισθέντες προηγουμένως εις τας φυλακάς αφέθησαν άσιτοι, εδάρησαν αγρίως και εκακοποιήθησαν κατά τον πλέον απάνθρωπον τρόπον, αγνοείται δε και η τύχη πολλών απαχθέντων εις άγνωστον κατεύθυνσιν. Εσημειώθησαν ακόμη και ανήκουστοι βιασμοί Ελληνίδων γυναικών και κορασίδων και στυγναί δολοφονίαί αθώων υπάρξεων.

Παραδείγματα βιαιοπραγιών των Βουλγάρων κατά του πληθυσμού της Α. Μακεδονίας και Δ. Θράκης... την 24 Ιουλίου 1941 ηναγκάσθη να εγκαταλείψη την Κομοτινήν ο Χρίστος Ν. Σιανίδης, Δικηγόρος και κάτοικος Κομοτινής, κατόπιν διαταγής των βουλγαρικών στρατιωτικών αρχών, με το αιτιολογικόν ότι άπαντες οι δικηγόροι, ιατροί, φαρμακοποιοί, έμποροι και βιομήχανοι πρέπει, συμφώνως προς ανωτέραν κυβερνητικήν διαταγήν, να εγκαταλείψουν την Κομοτινήν.

Οι εκ Ξάνθης Δημήτριος Βαρζόπουλος, ζαχαροπλάστης, Θεόδωρος Κουγιουμτζόγλου, ποτοπώλης και Γεώργιος Δ. Τζιανόγλου, υφασματέμπορος, υπέστησαν επίθεσιν εκ μέρους της βουλγαρικής Αστυνομίας εντός των ιδίων καταστημάτων των και κατά την αυτήν ημέραν, 29 Ιουλίου 1941. Οι Βούλγαροι Αστυνομικοί, αφού ελαφυραγώγησαν τα καταστήματα τούτων, συνέλαβαν και τους ιδίους, τους οποίους εξυλοκόπησαν αγρίως, τους υπέβαλον εις εξευτελισμούς, τους απεγύμνωσαν από χρήματα και τιμαφή, τέλος δε τους εφυλάκισαν, καθώς και τα μέλη των οικογενειών των. Κατά την διάρκεια της φυλακίσεώς των υπέστησαν τα πάνδεινα, υποβληθέντες εις πραγματικά μαρτύρια και στερηθέντες του άρτου και αυτού του ύδατος. Εν τέλει απηλάθησαν μεθ' όλων των μελών των οικογενειών των, δημευθείσης της περιουσίας των, ανερχομένης εις πολλά εκατομμύρια.

Κατά την μεταφοράν των εις τας φυλακάς αντελήφθησαν ούτοι ότι εκρατούντο εκεί και άλλοι επίσης κάτοικοι Ξάνθης π.χ. οι Ιερείς Παπαζαχαρίας Παπαδόπουλος και Δημήτριος Παπαθαλέλαος, ο Δημοτικός Υπάλληλος Δαμιανός Συμεωνίδης, ο Ιατρός Ευθύμιος Γιαννακόπουλος και πολλοί άλλοι υφιστάμενοι τους αυτούς εξευτελισμούς και τα αυτά με τους πρώτους μαρτύρια, με τους οποίους είχαν τελικώς την αυτήν τύχην, την τύχην δηλ. του εκπατρισμού και της δημεύσεως των περιουσιών.

Οι εκ Κομοτινής Αθανάσιος Γαιϊκόγλου, ζαχαροπλάστης, Δημήτριος Κριστέλης, έμπορος οικοδομήσιμων υλών, Παναγιώτης Ν. Έξαρχος, Δημοσθένης Παναράς, Κωνσταντίνος Τσαμπαγλής, Θωμάς Αντωνίου, βιομήχανος, ιδιοκτήτης μηχανοκινήτου

εργοστασίου, και εκατοντάδες άλλοι εκ των συμπολιτών των, είχαν την τύχην των ανωτέρω...

Ολόκληρος η μη βουλγαροκρατούμενη Ελλάς και ιδίως αι βόρειαι επαρχίαι αυτής Νιγρίτα, Κιλκίς, Λαγκαδά, αι νήσοι Λήμνος και Λέσβος και εκ των πόλεων η Θεσσαλονίκη, αι Αθήναι, ο Πειραιεύς, η Χαλκίς, ο Βόλος και όλαι σχεδόν αι άλλαι έχουν κατακλυσθή μέχρι σήμερον από πλέον των 50.000 θυμάτων της ανηκούστου βαρβαρότητος των βουλγαρικών αρχών.

Εδημιουργήθη ούτω, είκοσι μόλις έτη μετά την μικρασιατικήν καταστροφήν, νέον προσφυγικόν πρόβλημα διά την Ελλάδα, οξύτερον των προηγουμένων λόγω των εξαιρετικών πολεμικών συνθηκών, συντελούν δε τα μέγιστα εις επικίνδυνον όξυνσιν των μεγάλων προβλημάτων της εξασφαλίσεως διά τον λαόν εργασίας, του επισιτισμού και της υγιεινής καταστάσεως της χώρας, τα οποία αντιμετωπίζει η Ελλάς.

Η αντιμετώπισις των προβλημάτων τούτων, η οποία και άλλως δεν θα ήτο δυνατή υπό της Ελλάδος αφιεμένης εις μόνας τας ιδίας της δυνάμεις, επηρεάζεται δυσμενώς και δυσχεραίνεται μεγάλως συνεπεία του υπό των βουλγαρικών ωμοτήτων δημιουργηθέντος νέον προσφυγικού προβλήματος, που είναι το πλέον θλιβερόν και πλέον επικίνδυνον αποτέλεσμα της παραδόσεως των Ελληνικών Επαρχιών εις τους Βουλγάρους και της έναντι του Ελληνισμού βουλγαρικής πολιτικής».

Στις 7 Νοεμβρίου του 1941 και κατά μήνα Δεκέμβριο του 1941 αντίστοιχα η εν Αθήναις Επιτροπή των εκεί καταφυγόντων Ελλήνων της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης συνέταξε μετά πάσης λεπτομέρειας τεκμηριωμένη έγγραφη επιστολή διαμαρτυρίας και τετάρτη κατά σειρά «*Έκθεση*» για τις γενόμενες καθημερινώς σφαγές, διώξεις, βιαιοπραγίες και πλείστες άλλες βάνανσες και απάνθρωπες ατιμώσεις, τις οποίες υπέμεναν οι άνδρες και γυναίκες, ηλικιωμένοι και νέοι, Έλληνες κάτοικοι των υπό την στυγνή τυραννία των σχισματικών Βουλγαροεξαρχικών κατακτητών ευρισκομένων βορείων ελληνικών επαρχιών.

Από τα εν λόγω μεγάλης ιστορικής σημασίας και αξίας έγγραφα, τα οποία υπεβλήθησαν στους εν Αθήναις Αντιπροσώπους του Γ' Ράιχ και της Ιταλίας, το πρώτο υπό την μορφή της «*Επιστολής Διαμαρτυρίας*» και με ημερομηνία 7 Νοεμβρίου 1941, έχει ως εξής:

«Αθήναι, 7 Νοεμβρίου 1941

Έσχομεν την τιμήν δι' επιστολήν ημών από 6, 17 και 27 Οκτωβρίου 1941 ε.έ. να υποβάλωμεν Υμίν, καθώς και δύο λεπτομερείς εκθέσεις, περί των υπό των Βουλγάρων γενομένων εν Αν. Μακεδονία από της 29 Σεπτεμβρίου σφαγών, συλλήψεων, βιαιοτήτων και κακομεταχειρίσεων εναντίον του Ελληνικού πληθυσμού. Σήμερον υποβάλλομεν εις την Υμετέραν Εξοχότητα μίαν νεωτέραν, υπό ημερομηνίαν 5 Νοεμβρίου, έκθεσιν περί των αυτών γεγονότων και ελπίζομεν ότι και αυτή θα προκαλέση το ενδιαφέρον Υμών.

Η Υμετέρα Εξοχότης θα βοηθηθή ακόμη περισσότερο διά της νέας εκθέσεως διά να σχηματίση γνώμην περί της εκτάσεως των βιαιοτήτων των Βουλγάρων κατά του Ελληνικού πληθυσμού της Μακεδονίας (και της Δυτικής Θράκης), ως και περί της μεθόδου και των μέσων διά των οποίων παρεσκευάσθησαν αύται, με τον σκοπόν να εξοντωθή όσον είναι δυνατόν μεγαλύτερον τμήμα του Ελληνικού πληθυσμού της Αν.

Μακεδονίας (και της Δυτικής Θράκης) και να τρομοκρατηθή το υπόλοιπον ώστε να ζητή να φύγη.

Είναι δυνατό να συγκρατήσωμεν την θλίψιν και την αγανάκτησιν ημών, διά το τόσον αθών αίμαι που εκύθη υπό των Βουλγάρων επί εβδομάδας ολοκλήρους εις την Αν. Μακεδονίαν (και την Δυτικήν Θράκην), η δε θλίψις και αγανάκτησις ημών αύτη δεν απορρέει μόνον από αίσθημα εθνικής αλληλεγγύης προς τα θύματα, αλλά εξ ίσου, αν μη και ακόμη περισσότερο, από αίσθημα καθαρώς ανθρώπινον. Ποίος δύναται να μείνη ασυγκίνητος προ των σφαγών γυναικών, νέων, παιδίων και γερόντων και του βιασμού γυναικών και κορασίδων; Αρκεί να διαβάση κανείς όσα περιέχει η έκθεσίς μας διά τα γεγονότα των Φιλλίπων, διά να αισθανθή αίσχος διά λογαριασμόν του ανθρωπίνου γένους. Δι' αυτό και πρωτίστως εν ονόματι του ανθρωπισμού διεμαρτυρήθημεν εξ αρχής, δι' όσα οι Βούλγαροι διέπραξαν και διαπράττουν ακωλύτως εναντίον των ατυχώς υπό την προσωρινήν διοίκησιν των παραδοθέντων πληθυσμών.

Η Υμ. Εξοχότης θα μας επιτρέψη εν ονόματι του αυτού αισθήματος του ανθρωπισμού να την απασχολήσωμεν και επί άλλου συναφούς ζητήματος, εις ό,τι δηλαδή αφορά την τύχην μεγάλου, ως φαίνεται εκ των εκθέσεων, αριθμού ανδρών εν Αν. Μακεδονία οίτινες έχουν καταφύγη εις τα όρη είτε προ των σφαγών ένεκα της τρομοκρατίας των Βουλγάρων, είτε μετά τας σφαγάς διά να εύρουں σωτηρίαν. Η προσέγγις του χειμώνος καθιστά έτι μάλλον επιτακτικήν μίαν υπό ανθρωπιστικών απόψεων επιβαλλομένην λύσιν του προβλήματος τούτου. Ο Ερυθρός Σταυρός θα ηδύνατο να συντελέση εις την εξεύρεσιν τοιαύτης λύσεως. Δι' αυτό και υποβάλλομεν τας περί ων πρόκειται εκθέσεις και εις τους ενταύθα αντιπροσώπους του Γερμανικού κι του Ιταλικού Ερυθρού Σταυρού, καθώς και εις τον Ελληνικόν Ερυθρόν Σταυρόν και τον Αντιπρόσωπον της Διεθνούς Επιτροπής του Ερυθρού Σταυρού.

Αλλά προ πάντων πιστεύομεν ότι, εν συνεννοήσει με την Ελληνικήν Κυβέρνησιν δύνασθε δι' εγκαίρου επεμβάσεως να προκαλέσητε την εξεύρεσιν καταλλήλου λύσεως προς σωτηρίαν των περι ων πρόκειται ομοεθνών μας.

Εν ονόματι των εν Αθήναις Μακεδόνων και Θρακών προσφύγων, διατελούμεν...».

Στο δε δεύτερο ιστορικό κείμενο, το οποίο εστάλη κατά τον μηνά Δεκέμβριον του 1941, υπό την μορφή της κατά σειρά «Τετάρτης Εκθέσεως περί των Σφαγών εν Ανατολική Μακεδονία και Δυτική Θράκη», αναφέρονται μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα

«Αθήναι, Δεκέμβριος 1941

Προς συμπλήρωσιν των Εκθέσεων επί του αυτού θέματος από 14 και 22 Οκτωβρίου και από 5 Νοεμβρίου 1941.

Νεώτεροι πληροφορίαί περί των θλιβερών γεγονότων τα οποία έλαβον χώραν από της 29 Σεπτεμβρίου εις ολόκληρον την Αν. Μακεδονίαν και εις την Δ. Θράκην εκ μέρους των Βουλγάρων, εις βάρος του Ελληνικού πληθυσμού επιτρέπουν να συμπληρώσωμεν την τραγικήν απεικόνισιν των συμβάντων με περισσοτέρας λεπτομερείας, ούτως να φανή ολόκληρος η έκτασις των σφαγών και των εγκλημάτων των Βουλγάρων εναντίον αθών ανθρώπων. Και αι νεώτεροι αύται εξηκριβωμέναί πληροφορίαί πιστοποιούν εκείνο το οποίον ευθύς εξ αρχής ετονίσαμεν, ήτοι την ευθύνην της Βουλγαρικής Διοικήσεως διά τα συμβάντα. Εφονεύθησαν και εκακοποιήθησαν άνευ διαδικασίας κατά εκατοντάδας αθώοι άνθρωποι αδιακρίτως ηλικίας και φύλου, χωρίς ουδέν πταίσμα να τους βαρύνη ει μη

μόνον ότι ήσαν Έλληνες. Και ταύτα έγιναν υπό οργάνων της Βουλγαρικής Διοικήσεως ή τη ανοχή αυτών, εις πλείστας μάλιστα περιπτώσεις άνευ της σκηνοθεσίας της δήθεν εξεγέρσεως των κατοίκων. Εις όσα δε χωρία εσημειώθη η σκηνοθεσία ή η πρόκλησις δήθεν εξεγέρσεως των κατοίκων είναι αύται τόσον χονδροειδείς, ώστε να φαίνεται αμέσως και ευκόλως ότι ο σκοπός της Βουλγαρικής Διοικήσεως ήτο να δημιουργήση οπωσδήποτε πρόφασιν διά να ερημώση την Αν. Μακεδονίαν εκ των Ελλήνων κατοίκων της.

1.ΔΥΤΙΚΗ ΘΡΑΚΗ

Ουδεμία εχθρική εκδήλωσις κατά των Βουλγάρων έλαβε χώραν εις ολόκληρον την Δ. Θράκην. Εν τούτοις την 29 Σεπτεμβρίου ήρχισαν ενεργούμεναι αθρόαι συλλήψεις αι οποίαι εσυνεχίσθησαν καθ' όλον τον μήνα Οκτώβριον υπό το πρόσχημα της καταδιώξεως του κομμουνισμού.

Λόγω της διαγωγής των Βουλγάρων δεν έφευγον μόνον Έλληνες εκ της Δ. Θράκης, αλλ' είχεν δημιουργηθεί κατά τας αρχάς Οκτωβρίου ρεύμα μεταναστεύσεως και του Μουσουλμανικού στοιχείου προς την Αν. Θράκην, το οποίον βραδύτερον εσταμάτησεν τελείως τη επεμβάσει της Τουρκικής Κυβερνήσεως.....».

Υ.Γ.: *Το παρόν ιστορικό κείμενο αφιερούται στην ιερά και άληστο αιωνία Μνήμη πάντων των Ελλήνων της Ανατολικής Μακεδονίας και Δυτικής Θράκης, οι οποίοι εξεμέτρησαν μαρτυρικώς το ζην ένεκα της στυγνής και απανθρώπως βάρβαρης ανθελληνικής μανίας των βουλγαροεξαρχικών κατακτητών κατά την περίοδο 1941-1944, μεταξύ των οποίων και ένιοι εξ αίματος εκ Μητρός συγγενείς του γράφοντος το ως άνω ιστορικό αφιέρωμα.*